Swaensteyn
museum

Museum Swaensteyn naar Huize Swaensteyn

Van museum naar culturele hotspot

Programma van Eisen

14 mei 2021

Ten geleide

Dit Programma van Eisen is opgesteld ten behoeve van de stakeholders die betrokken zijn bij het onderzoek naar het haalbaarheidsonderzoek naar een gezamenlijk huisvesting van de gemeenteraad, Raadzaal en Museum Swaensteyn in Huize Swaensteyn.

De griffie is in deze plannen niet meegenomen, ervan uitgaande dat wordt overwogen deze afdeling te huisvesten in het Stadskantoor in Leidschendam.

Deze notitie beschrijft de uitgangspunten die ten grondslag lagen aan het museale plan en presenteert in het kort de verschillende bouwonderdelen van het complex.

Daarna volgt een rondgang door het museum – *the visitors' experience* – waarbij per ruimte de getoonde collectie kort wordt beschreven.
Tot slot volgt een opsomming van de kantoor- en overige werkvertrekken die we als musea zouden willen claimen.

Bij iedere ruimte wordt aangegeven uit welk soort objecten de presentatie bestaat, wordt het vloeroppervlak genoemd, alsmede eventuele specifieke eisen met betrekking tot klimaat, beveiliging, bereikbaarheid en andere relevante zaken.

Wang Choy
Bestuursvoorzitter stichting Museum Swaensteyn

Peter van der Ploeg
Directeur

Introductie uitgangspunten

Voorburg en Leidschendam zijn rijk aan verhalen van kunst, cultuur en geschiedenis. Van vroeger en van vandaag. Die verhalen vormen de basis van een aantrekkelijke en toegankelijke museale presentatie. Voor de eigen inwoners, voor de regio en ook voor de cultuurtoerist.

Kunst en cultuur zijn een toeristische asset. En vertegenwoordigen daarmee een economische waarde voor het gebied waarin ze worden aangeboden, in dit geval het Huygenskwartier Voorburg en de gemeente Leidschendam-Voorburg. Die potentiele economische waarde is aanwezig, en moet optimaal worden benut.

Het Nederlandse museumlandschap is rijk aan verrassende musea. Om daarin op te vallen, een eigen plek te verwerven én publiek te trekken, zijn een sterk concept en een heldere positionering onontbeerlijk. Om het anders te zeggen: de Nederlandse museumbezoeker komt bij voorkeur naar musea met een 'smoel'.

Huygens' Hofwijck heeft sinds de recente omvorming zo'n heldere positionering, een smoel. De buitenplaats heeft een sterke, herkenbare en eenduidige uitstraling. Dat werpt zijn vruchten af.

Museum Swaensteyn ontbeert nu een duidelijke positionering, en daarmee aantrekkingskracht. Wij maken die keuze nu wél, gaan bewust voor de sterkste troeven in de collectie.

Het huidige museumgebouw maakt een omvorming en opwaardering onmogelijk. Op tal van punten, zowel qua collectiebeheer, presentatie en uitstraling, scoort het slecht. Mede daarom is Huize Swaensteyn nu in beeld.

Bereikbaarheid voor mindervaliden
Een deel van het complex is slecht bereikbaar voor mindervaliden. Dat is bij historische gebouwen die als museum worden gebruikt natuurlijk veel vaker het geval – denk aan het huis Hofwijck, dat voor mindervaliden slechts voor 25% toegankelijk is. Waar mogelijk moet daar toch een oplossing voor worden gevonden. We hebben daar in de voorbereiding goed naar gekeken en hebben daarvoor het volgende voorstel:

- ***Om alle panden voor mindervaliden toegankelijk te maken zullen er 2 liften (ruimte 002, 013) en een 2 treden Plateaulift (ruimte 006) in het PvE meegenomen moeten worden.***

Energietransitie
De Gemeente zal met Huize Swaensteyn en de Raadzaal het voorbeeld geven en laten zien hoe een gebouw energieneutraal gerenoveerd en gebouwd kan worden.
Het kan als voorlichting centrum voor bewoners en bedrijven functioneren.
Hierbij zal gekeken worden naar innovatieve oplossingen bv. voor het
glazen dak boven de raadzaal en overkapping met zonnepanelen - zonnecollectoren en zonneboilers -warmtewisselaars - isolatieglas en muren.
Alle ruimtes in de gebouwen voorzien van een luchtventilatie en verwarmingssysteem uitgebreid met koeling (oftewel topkoeling). Dit zorgt het hele jaar door voor een aangenamer binnenklimaat. Dit zou toegepast moeten worden op alle tentoonstellings- en vergaderruimtes en kantoren.
* in Eisen klimaat: benoemd als Topkoeling

En ten laatste, maar essentieel:
Een verhuizing van Museum Swaensteyn naar Huize Swaensteyn betekent meer dan alleen een verhuizing naar een groter, aantrekkelijker en geschikter pand. Het is meer dan een wisseling van bakstenen. Museum Swaensteyn krijgt met de integratie van Huygens' Hofwijck ook een nieuw concept en een duidelijker, aangescherpte positionering. Huize Swaensteyn biedt voor beide musea die mogelijkheid.

Introductie historisch complex

Huize Swaensteyn is een complex van vijf panden/bouweenheden en een binnenplaats:

1) Huize Swaensteyn
2) De twee huizen daarachter langs de Kerkstraat
3) De grote vergaderzaal, die de verbinding tussen 1/2 & 4 vormt
4) Het Swaentje
5) De achterste helft van het pand naast Het Swaentje
6) Ook de poort en de binnenplaats zijn te benoemen als een bruikbaar gebied.

Elk van deze plekken heeft z'n eigen sfeer.

Huize Swaensteyn
Dit is een historisch pand dat teruggaat tot de vroege 17e eeuw. Het heeft een vrij goed gedocumenteerde geschiedenis die nauw is verbonden met die van Voorburg. Omstreeks 1980-1982 is het gebouw grondig gerestaureerd. Je proeft er binnen en buiten de sfeer van een authentiek 17e –eeuws pand. De vertrekken op de begane grond stralen 'monument' uit. De grote zaal fungeert regelmatig als gemeentelijke trouwzaal. De grote kamer aan de achterzijde oogt als een regentenkamer.
De vier kamers op de eerste verdieping - drie grote en een kleine – zijn met behulp van tussenmuren en witte gipsplafonds veranderd in kantoorvertrekken en vergaderkamers. Op één na zijn de tussenmuren niet dragend, waardoor de indeling kan worden gewijzigd. Onder de witte gipsplaten bevindt zich wellicht nog een mooi houten plafond, anders is dit wel te reconstrueren. Alle vensters bieden een mooi zicht op het historische centrum van Voorburg, dan wel op de binnenplaats van het complex. De zolder is door haar lastige toegankelijkheid niet te gebruiken als publieksruimte, hoogstens voor opslag.

De twee panden langs de Kerkstraat
Dit zijn in oorsprong 18e-eeuwse woonhuizen. Ze hebben een modern interieur, de kamers zijn ingericht als kantoor voor medewerkers van de griffie. De kamers op de begane grond en de eerste verdieping zijn te gebruiken als kleine museumzalen, de kamers op de tweede verdieping als kantoor en/of te verhuren vergaderlocatie. De kamers bieden uitzicht op de Kerkstraat en de binnenplaats van het complex.

De Raadszaal
Dit is een grote zaal, met een glazen wand die uitzicht biedt op de binnenplaats van het complex. Dit bouwdeel zou volgens het door ons voorgestelde plan moeten wijken voor een nieuw bouwdeel, bestaande uit een zaal voor tijdelijke tentoonstellingen op de begane grond en een raadzaal op de eerste verdieping met glazen dak met zonne- en warmte collectoren.

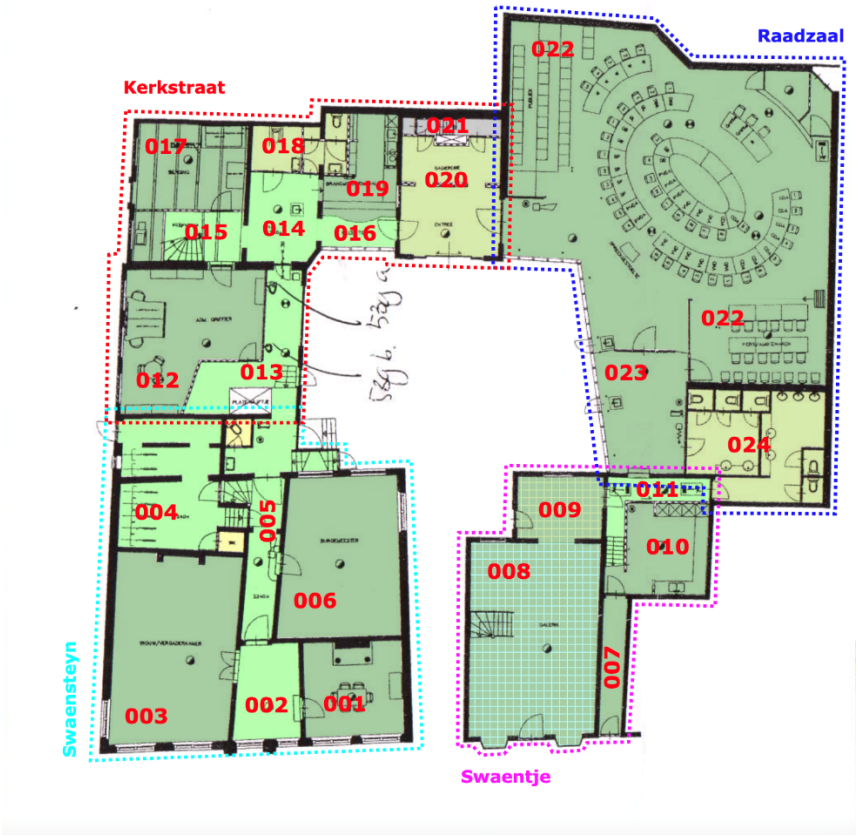
Het Swaentje
Dit is een winkelpand, met een eigen ingang en twee niet al te grote etalageruiten aan de Herenstraat. Aan de achterzijde bevindt zich een doorloop naar de Raadszaal. Het pand bevat een kelder en een verdieping. De verdieping is geschikt als kantoor voor vrijwilligers en als opslag winkel.

Het pand naast Het Swaentje
Dit is de achterste helft van een pand aan de Herenstraat. Op de begane grond bevindt zich een cateringkeuken. Op de eerste en tweede verdieping zijn kantoren.

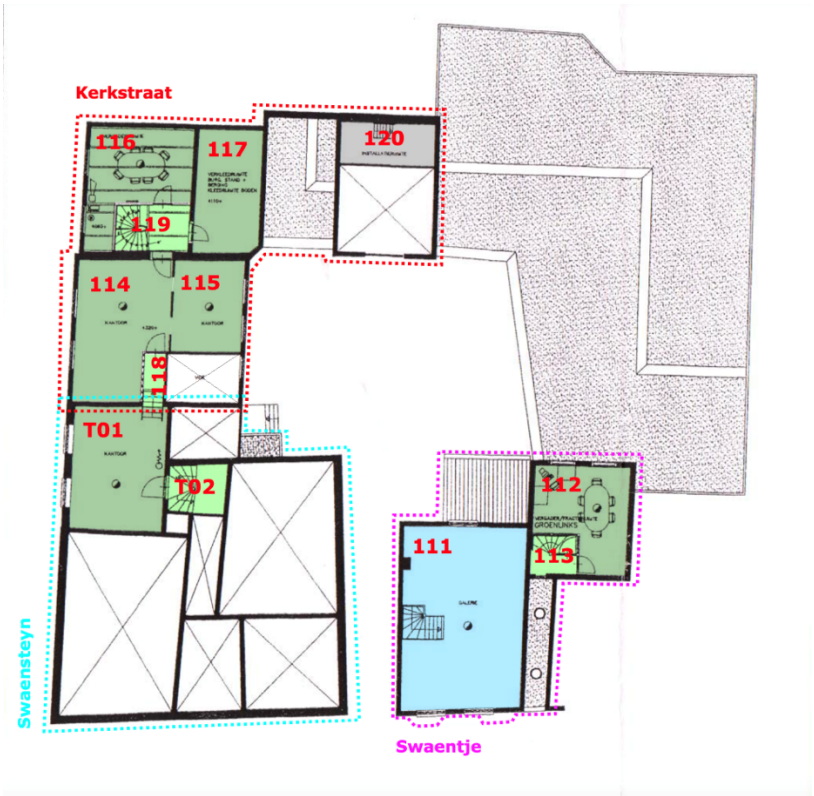
De binnenplaats
Dit is een mooie, bij goed weer zonovergoten plek, in het hart van het complex. Dit bouwdeel zou volgens het door ons voorgestelde plan moeten worden overkapt met glazen dak met zonne- en warmte collectoren.

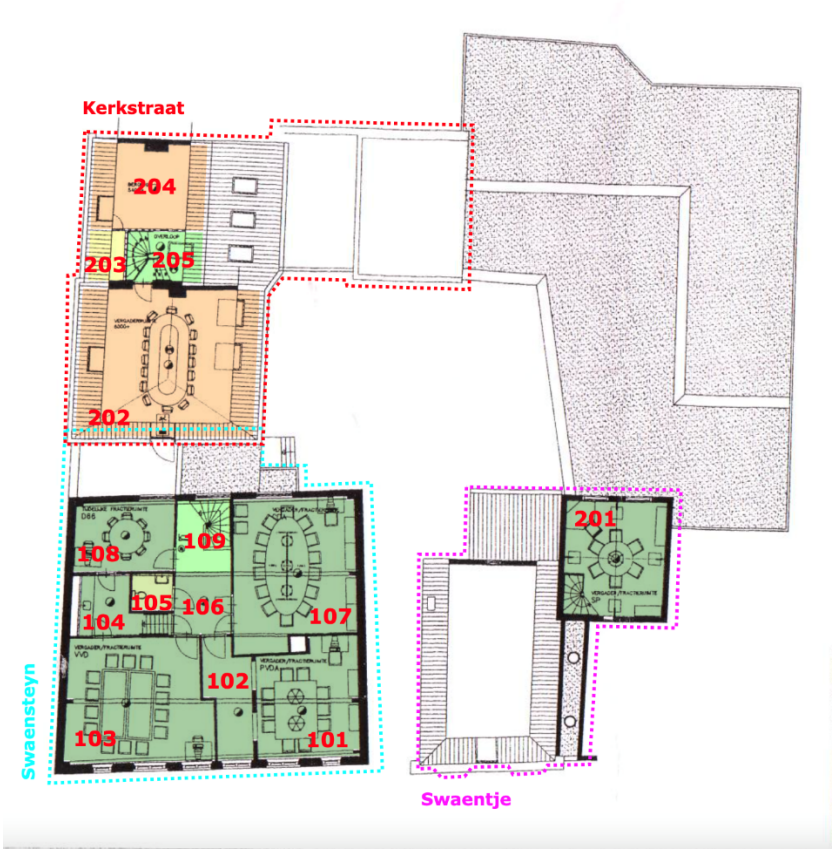
PLATTEGRONDEN

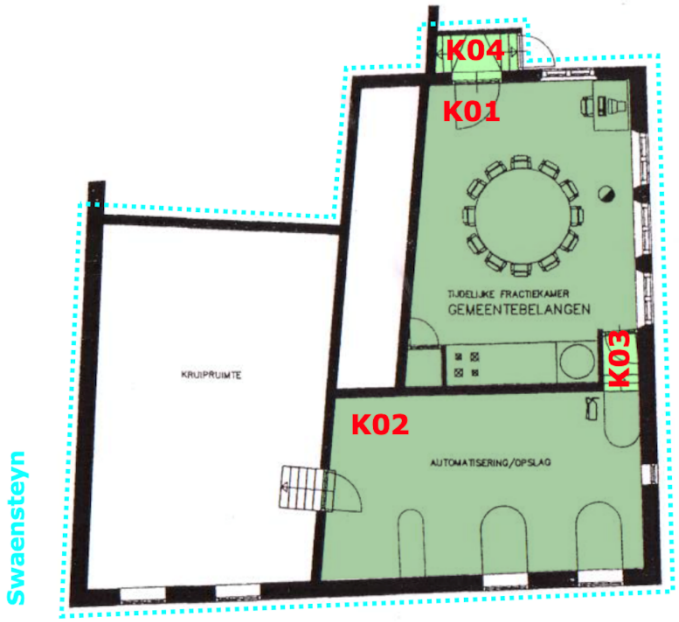
Beganegrond

1e Verdieping Kerkstraat

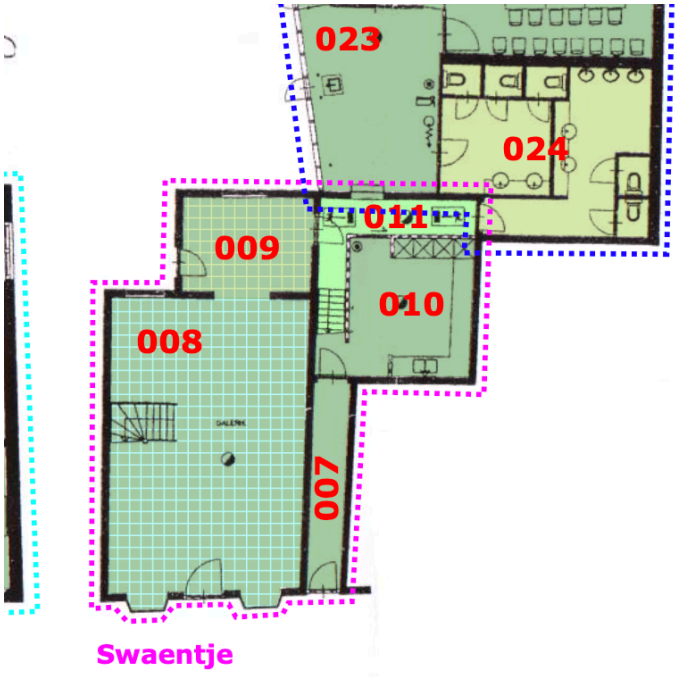

1e Verdieping Swaensteyn & Swaentje – 2e Verdieping Kerkstraat

Kelder Swaensteyn

Ingang door de publieksruimten van het museum

De entree (008/009/011)

Er zijn twee mogelijkheden voor een bezoekersentree:

- via het Swaentje (Museum) (008)
- via de poort en binnenplaats (Raadzaal en Fractie kantoren)

Het museum in …
Vanuit de entree kan de bezoeker via twee routes het museum betreden:

- binnendoor naar de zaal voor tijdelijke tentoonstellingen (011)
- via de deur naar het binnenplein en de huidige hoofdingang (009)

We kiezen voor beide mogelijkheden, omdat:

- dit mbt circulatie museumbezoek de meeste flexibiliteit geeft
- bij raadsvergaderingen de huidige hoofdingang gebruikt kan worden

Doorloop naar tentoonstellingszaal (023)

- Deze doorloop moet toegang geven naar de Toiletten voor museum & Raadzaal bezoekers

Deze ruimte kan kleiner dan als deze nu is, maar moet afsluitbaar zijn naar de tentoonstellingsruimte.

Het Swaentje wordt het museumingang. (008)
Dit biedt optimale mogelijkheden voor een combinatie van entree museum, winkel museum en de VVV.

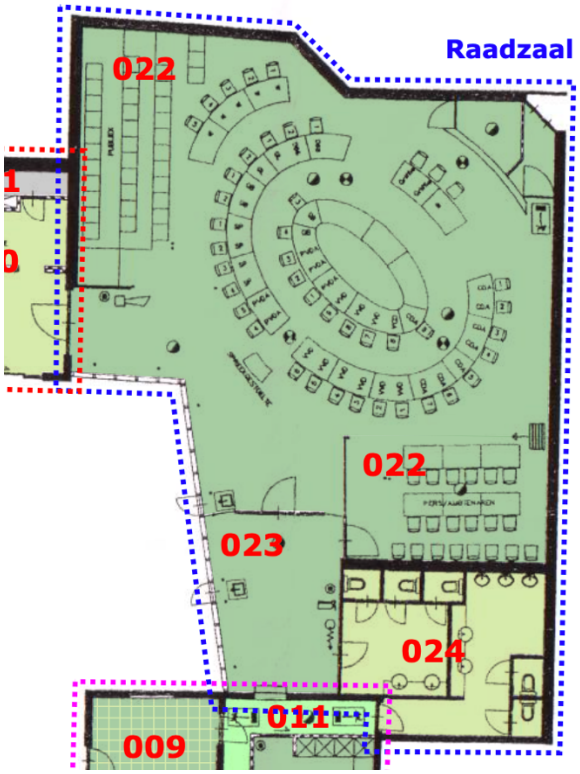
Eisen beveiliging:	Afzonderlijk af te sluiten
Eisen belichting:	rolgordijnen
Eisen klimaat:	Topkoeling
Vloeroppervlak:	53 m2

Keuken (010)
Een cateringkeuken
Net als Huygens' Hofwijck zal het museum in Huize Swaensteyn op termijn een substantieel deel van haar inkomsten kunnen halen uit de zakelijke markt. Hieronder vallen vergaderingen, huwelijken, groepsontvangsten en diners.
De cateringkeuken vormt een goed fundament over die activiteiten. De cateraar kan deze gebruiken om maaltijden af te koken.

Ook beschikbaar voor gemeentelijke recepties en andere publieksbijeenkomsten.

Zaal voor museale tentoonstellingen (022/023)

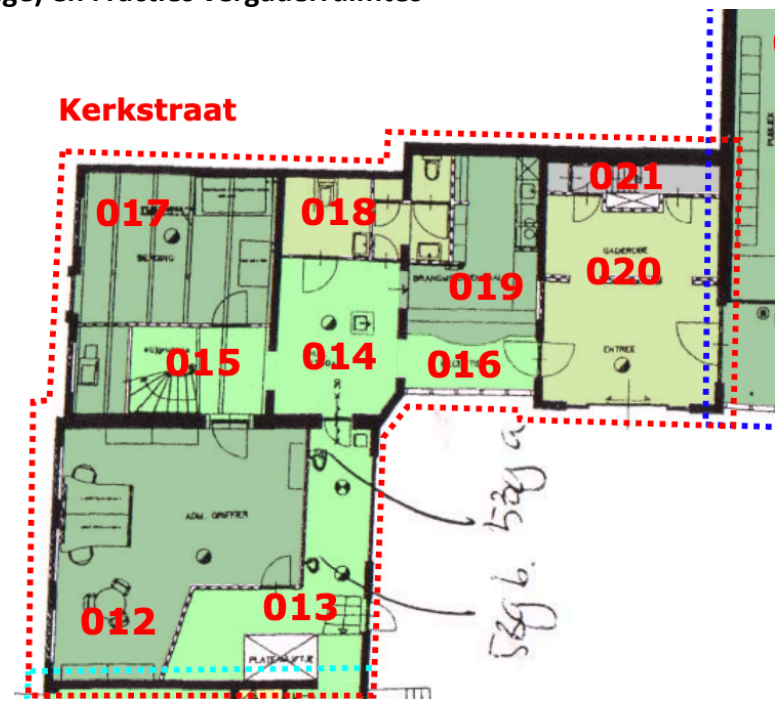

Deze nieuw te bouwen ruimte is de kern van het nieuwe tentoonstellingsbeleid van Museum Swaensteyn, Huygens' Hofwijck en ArtiBrak. De zaal voldoet aan de hedendaagse museale met betrekking tot klimaat, belichting en beveiliging, waardoor ook de meer kwetsbare bruiklenen kunnen worden getoond.

Eisen beveiliging:	Afzonderlijk af te sluiten en beveiligen
Eisen belichting:	UV-loze belichting, UV-wering op de ramen
Eisen klimaat:	Geautomatiseerde klimaatbeheersing
Wensen:	Plafondhoogte van minimaal 350 cm.
Oppervlak:	Nader te bepalen

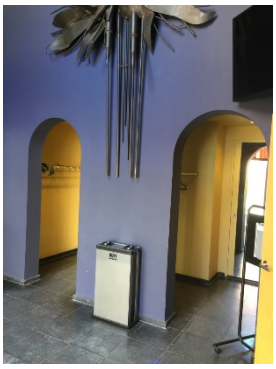
Hoofdingang (Huidige) en Fracties vergaderruimtes

Huidige hoofdingang (020)

Dit deel van het gebouw in nieuwe situatie bestemmen voor lift en trappenhuis naar raadzaal en met een loopbrug naar de vergaderruimtes Kerkstraat

Receptie (016/019)

Doorloop naar vergaderruimtes Kerkstraat en tentoonstelling ruimtes (16)
Receptie voor Raadsvergaringen (19)

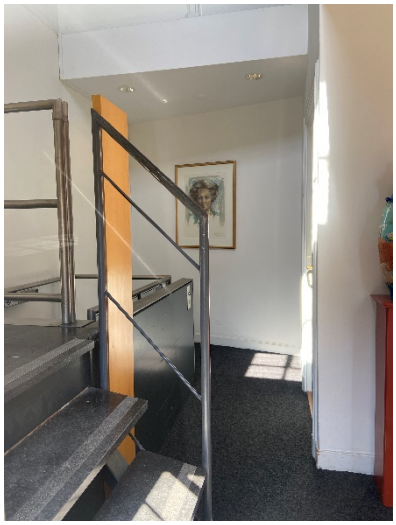
Tentoonstellingsruimte (012/015/017)

Deze ruimte wordt, na verwijdering van de gedeeltelijk glazen tussenwand, een museale tentoonstellingsruimte of gemeentelijk informatiecentrum over de energieneutraal maken van gebouwen en huizen met als voorbeeld Huize Swaensteyn of evt. te verhuren aan ArtiBrak)

Eisen beveiliging:	Voorzetramen aan de Kerkstraatzijde met slagvast kunststof aan de binnenzijde
Eisen belichting:	UV-loze belichting, UV-wering op de ramen
Eisen klimaat:	Topkoeling
Oppervlak:	47 m^2

Doorgang met Invalide lift (013)

Deze doorgang blijf bestaan, alleen moet er een afsluitbare deur komen tussen ruimte 013 en 014

De huidige invalide plateaulift zal vervangen moeten worden door een volledige lift die stopplaatsen heeft op de verhoogde begane grond van Huize Swaensteyn en 1e verdieping van Huize Swaensteyn en 1e en 2e verdieping van het Kerkstraat gebouw.

Huize Swaensteyn beganegrond

Trouwzaal (003)

Deze zaal blijft in principe ongewijzigd, mede omdat hij met enige regelmaat dient als trouwzaal. Wel richten we de zaal in met meer schilderijen die betrekking hebben op Voorburg en Leidschendam.
Op die wijze wordt de zaal meer functioneel, als trouwzaal krijgt hij een hoogwaardiger inrichting, als museumzaal met het fraaie daglicht en het uitzicht een van de mooiste plekken in het museum.

Objecten:	meubilair, schilderijen met historisch karakter
Eisen beveiliging:	Afzonderlijk af te sluiten/voorzetramen met slagvast kunststof aan de binnenzijde
Eisen belichting:	De zaal ligt aan de schaduwkant van het gebouw, vangt nauwelijks tot geen direct zonlicht. Daardoor bieden goede kwaliteit rolgordijnen voldoende bescherming.
Eisen klimaat:	Topkoeling en Defensor humidifier PH-15
Vloeroppervlak:	47 m^2

Voorkamertje (001)

Kleine kamer met fraaie schouw. Wordt gebruikt als wachtkamer bij huwelijken. Wordt iets musealer ingericht, conform trouwzaal.

Objecten:	Meubilair, schilderijen historisch karakter
Eisen beveiliging:	Afzonderlijk af te sluiten/voorzetramen met slagvast kunststof aan de binnenzijde
Eisen belichting:	De zaal ligt aan de schaduwkant van het gebouw, vangt nauwelijks tot geen direct zonlicht. Daardoor bieden goede kwaliteit rolgordijnen voldoende bescherming.
Eisen klimaat:	Topkoeling en Defensor humidifier PH-15
Vloeroppervlak:	20 m^2

Kamer griffier (006)

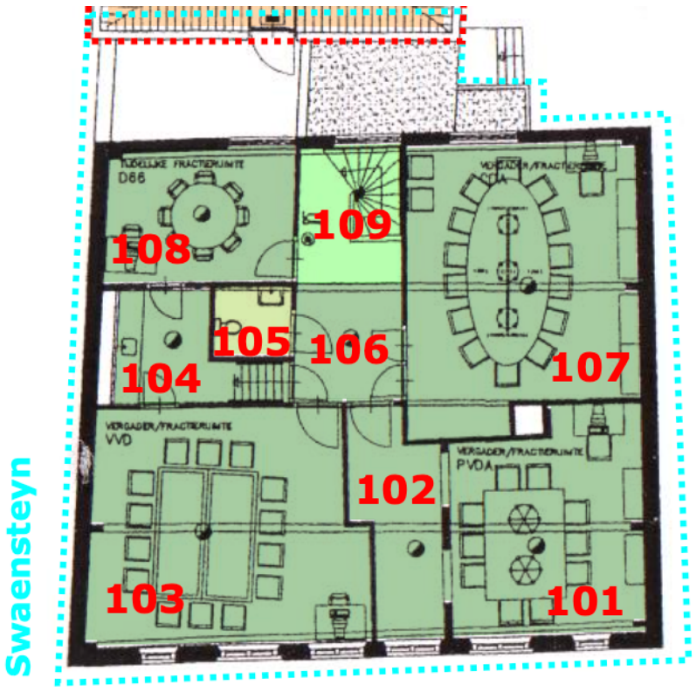
Een ruime kamer met statige 18de-eeuwse uitstraling. Ramen aan de zonzijde. Dit wordt de museumzaal gewijd aan prinses Marianne.

Objecten:	schilderijen, meubilair
Eisen beveiliging:	Afzonderlijk af te sluiten/voorzetramen van slagvast kunststof aan de binnenzijde
Eisen belichting:	De zaal ligt aan de zonkant van het gebouw, vangt veel direct zonlicht. Daardoor UV-wering op de voorzetramen en goede kwaliteit rolgordijnen.
Eisen klimaat:	Topkoeling en Defensor humidifier PH-15

Toegang mindervalide: ***Een 2 treden Plateau lift***

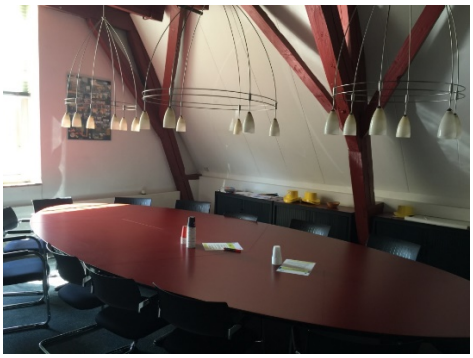
Vloeroppervlak: 37m^2

Swaensteyn 1e Verdieping

Grote zaal aan de Herenstraat (101/102/103)

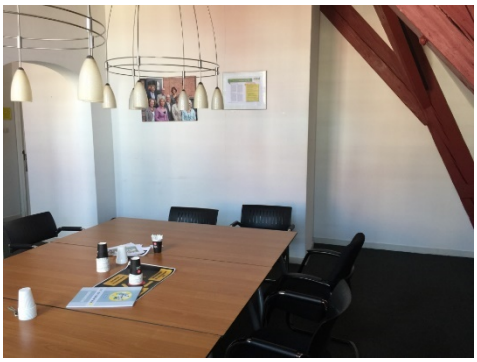

De muur die de twee kamers aan de voorzijde van het gebouw vanaf de deuren doormidden deelt, verwijderen, daardoor ontstaat een grote zaal met vensters die een breed zicht gunnen op het historische hart van Voorburg. In het museale concept wordt deze zaal gewijd aan de Romeinen in Voorburg, dus Forum Hadriani. Omdat dit project als onderdeel van de Nederlandse Romeinse Limes naar verwachting in de zomer van 2021 de status van Unesco Werelderfgoed krijgt, is een forse uitbreiding van de huidige museumzaal Romeinen gepland. Daar biedt deze ruimte de mogelijkheid toe. Vanuit de aard van de te tonen objecten zijn de schuine wanden/plafonds geen probleem.

Objecten:	Romeinse wagenwiel en kadepalen, kleine sculpturen, sieraden en andere objecten
Eisen beveiliging:	Afzonderlijk af te sluiten/ voorzetramen van slagvast kunststof aan de binnenzijde
Eisen belichting:	De zaal ligt aan de schaduwkant van het gebouw, vangt nauwelijks tot geen direct zonlicht. Daardoor bieden goede kwaliteit rolgordijnen voldoende bescherming.
Eisen klimaat:	Topkoeling en Defensor humidifier PH-15
Vloeroppervlak:	73 m^2

Grote kamer achterzijde (107)

Deze kamer zal aan de Voorburgse beeldhouwkunst na 1945 worden gewijd. Veelal kleinfigurige beelden. De grote sculpturen worden verspreid door het complex geplaatst.

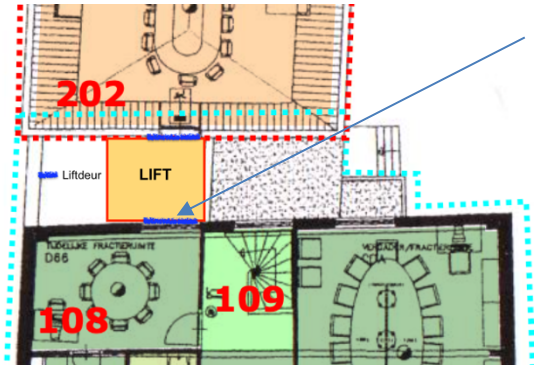
Objecten:	Kleine sculpturen.
Eisen beveiliging:	Afzonderlijk af te sluiten/voorzetramen van slagvast kunststof aan de binnenzijde
Eisen belichting:	De zaal ligt aan de zonkant van het gebouw, vangt veel direct zonlicht. Daardoor UV-wering op de voorzetramen en goede kwaliteit rolgordijnen.
Eisen klimaat:	Topkoeling en Defensor humidifier PH-15
Vloeroppervlak:	37 m^2

Kleine kamer achterzijde (108)

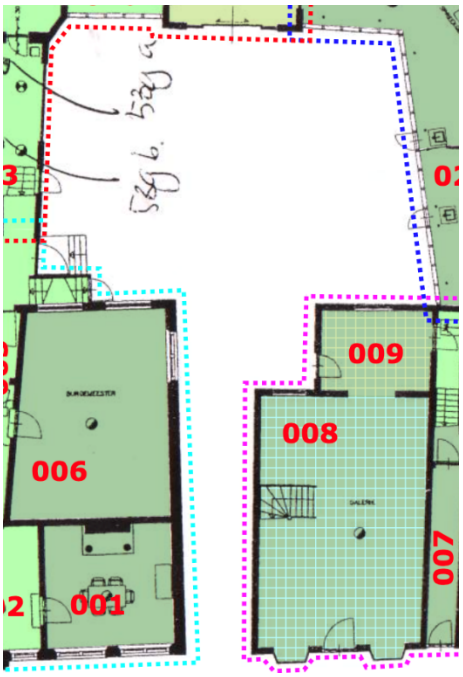
Deze kleine kamer zal worden ingericht als een 17e-eeuws studievertrek. Thema is ‘Denkers van de Gouden Eeuw’, hier in de personen van Baruch de Spinoza en Christiaan Huygens.

Objecten:	Boeken, documenten, schilderijen
Eisen beveiliging:	geen
Eisen belichting:	geen
Eisen klimaat:	Topkoeling en Defensor humidifier PH-15
Vloeroppervlak:	12 m2

Het raam in deze kamer zal omgebouwd worden voor de deur van de lift

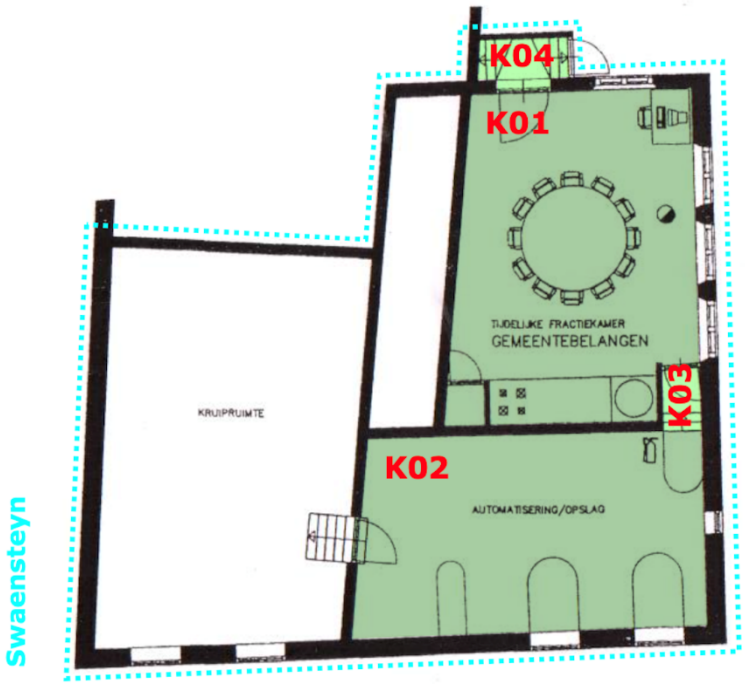
Binnenplein

Het binnenplein functioneert als centraal punt, bijvoorbeeld als afspreekplek, begin van rondleidingen, ontvangst van schoolklassen en ook als algemene circulatieruimte.
Er is ook ruimte voor een kleine coffeecorner, volgens model Huygens' Hofwijck > hoogwaardige machine voor espresso/koffie/thee, klein zitje voor een snel kopje koffie. We gaan de horeca in het Huygenskwartier geen concurrentie aandoen.
Het binnenplein kan ook functioneren als overloop van de publieke tribune tijdens drukbezochte raadsvergaderingen. Men kan vandaar via een groot scherm boven de huidige hoofdingang de vergadering volgen, en in de pauze contact hebben met de raadsleden.

Eisen beveiliging: Een glazen ingang poort met beveiligd glas
Eisen belichting: geen
Eisen klimaat: Topkoeling

Kelder Swaensteyn

Ruimte voor educatie, kunstlessen en andere schoolontvangsten (K01)

De ideale ruimte hiervoor zou het souterrain onder de huidige kamer van de griffier zijn. Het afstapje en het lage plafond maken deze ruimte minder geschikt als reguliere publieksruimte.

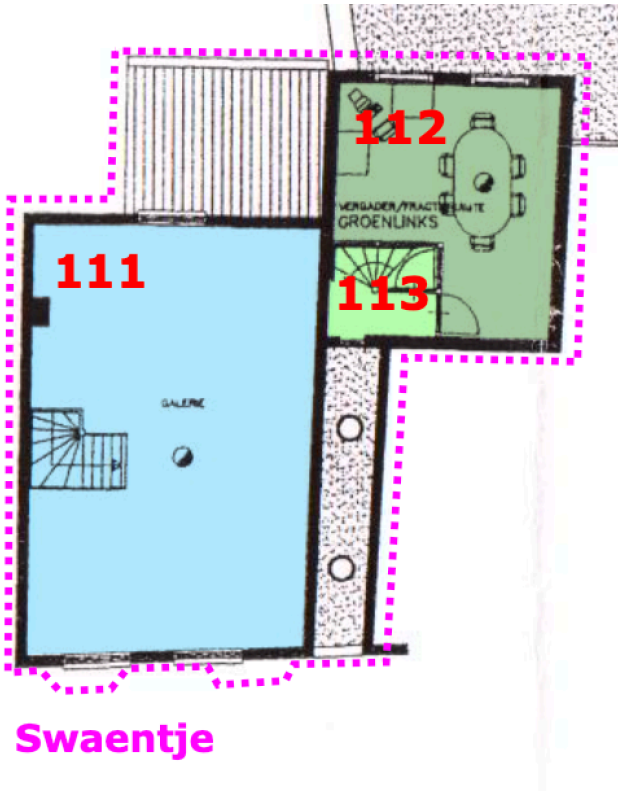
Eisen klimaat: Topkoeling

Ruimte voor opslag educatief materiaal (K02)

Educatielessen verzorgen kan uitsluitend met behulp van lesmateriaal. Het museum beschikt over een ruime voorraad hiervan. De kelderruimte zou een ideale opslag daarvoor zijn.

Kantoor- en werkruimten van het museum

Kantoorruimte museum (112)

Kantoor voor 3 museum medewerkers

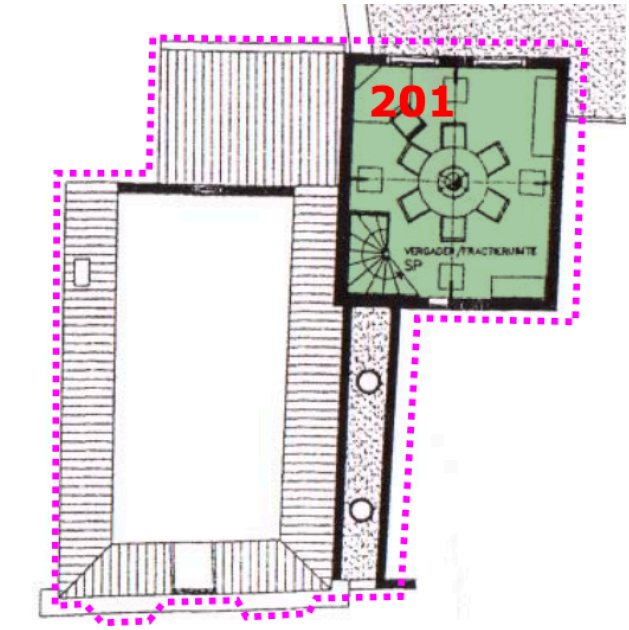
Eisen klimaat: Topkoeling

Opslag en werk ruimte vrijwilligers (111)

Deze ruimte is een gedeelte opslag van de voorraden van de museumwinkel en wekruimte voor de vrijwilligers

Eisen klimaat: Topkoeling

Kantoorruimte museum (201)

Kantoor voor directie en management Museum

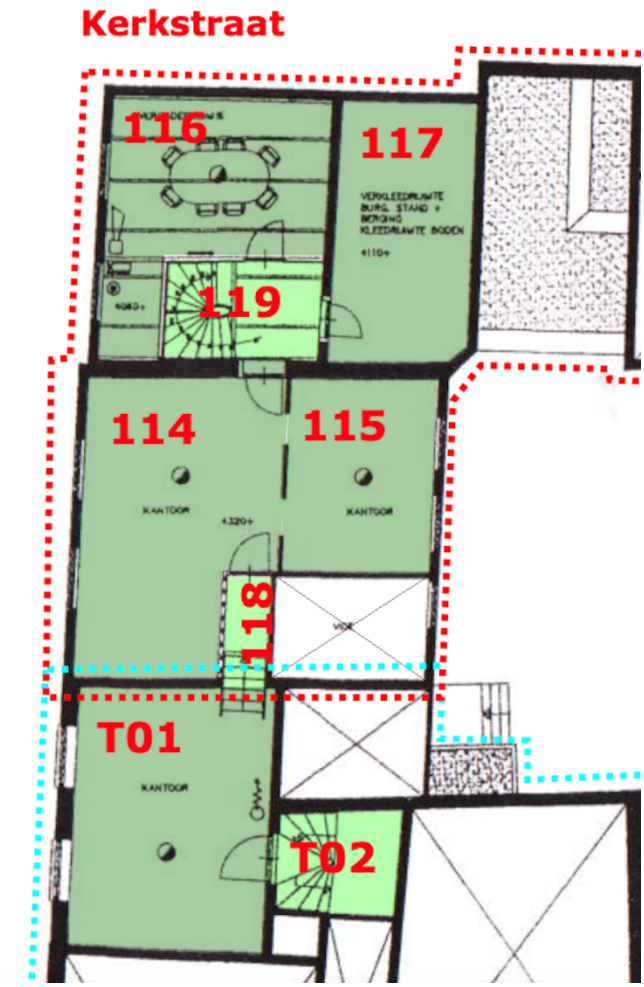
Eisen klimaat: Topkoeling

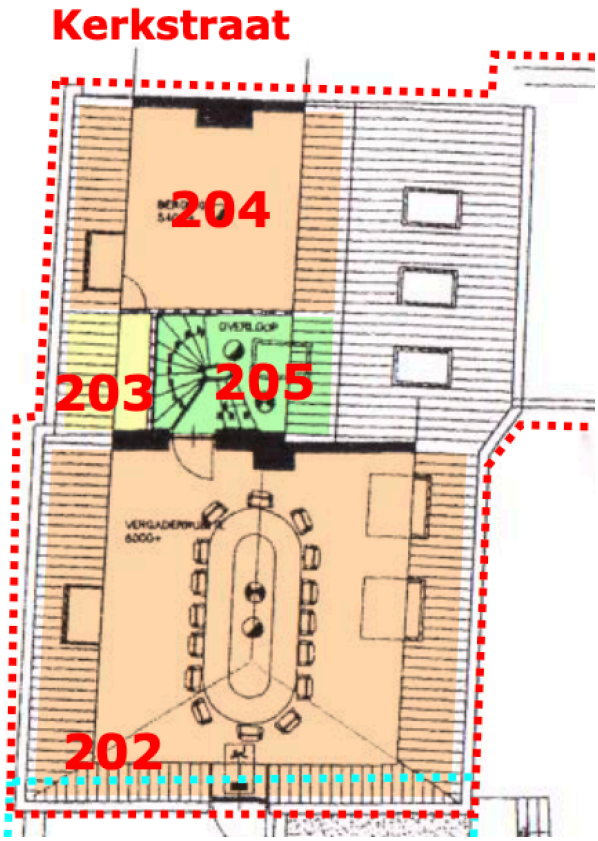
Ruimte voor het museumdepot (Zolder Swaensteyn)

Eisen beveiliging: Afzonderlijk afsluitbaar & op alarm te zetten.
Eisen belichting: nvt
Eisen klimaat: Top Defensor humidifier PH 15

Vloeroppervlak:

Vergaderruimtes gemeentelijk Fracties

<u>Eisen klimaat</u>: **Topkoeling**

In deze voorzet wordt door het museum geen gebruik gemaakt van de kantoorruimten langs de Kerkstraat. De kamers met de nummers T01 / 114 / 115 / 116 / 202 / 204. Die ruimten zouden dus exclusief voor de raadsfracties beschikbaar zijn, wat logistiek gezien de voorkeur heeft.

Gedeelde ruimte (003) van het museum beschikbaar voor fracties voor vergaderingen

Indien nodig, kan daar de trouwzaal (003) aan worden toegevoegd. In die zaal blijven de tafels in het midden ook in de museale situatie staan.

Tevens is de vergaderzaal van Huygens Hofwijck voor de fractievergaderingen beschikbaar.